

A másik dilemma ezen kutatások, illetve az ezekre – akárcsak részben – alapozó irodalom „politikai” irányultsága. Nem akarom újratekinteni a „pozitivizmus-vitát” (mivel valószínűleg nem is lennék rá képes), pusztán adottnak feltételezem, hogy a romák kutatói tisztában vannak azzal, hogy írásuk milyen hatást fog kiváltani befogadóikból (ha lesznek egyáltalán). Magyarán: a magyar diskurzusok részvevői a legsemlegesebb, kínosan leíró látszatra törekvő írásból is dekódolni fogják, hogy az adott írás „a cigányokkal van-e” vagy azok ellen. Annál is könnyebb ezzel az „erős tudásszociológia” előfeltevéssel élnünk, mivel a magyarországi roma-kutatások területén ez az irányultság – más területekkel összehasonlítva – igen gyakran explicit is.

Miközben a mai Magyarországon a mindennapi diskurzusokban a legtöbb alkalommal, a médiában pedig viszonylag gyakran előítéletes közegben jelennek meg a romák, addig a mai magyarországi cigánykutatásokat emancipatorikus és kritikai megközelítések dominálják. A társadalomtudományokat tehát azok a megközelítések uralják, amelyek – kimondva-kimondatlanul, de a leggyakrabban kimondva – a cigányság emancipációjára törekednek, s amelyek a romák marginális helyzetéért inkább kritizálják a „többséget”, mint magukat a romákat. Noha „lenne rá társadalmi igény”, az előítéletes cigánykutatások – szemben mondjuk a publicisztikával – napjainkra valósággal marginalizálódtak.

Duránszkai, Gábor⁹⁵

Recruitment of the polling

(A közvéleménykutatás szervezése)

To ensure representativeness during the session requires, not only a carefully draw up a sample of inhabitants of Kaposvár and neighbourhoods, rather more a management of respondents willingness to take part in the event.

As the recruiter of the Deliberative Poll we would highlight the voice of the fieldwork, including how people felt about the local theme, how we managed uncertainty in connection with taking on invitation. Finally we get answer on what extant demographical distributions could ensure for and during the event.

Farkas Zoltán⁹⁶, CSc

A társadalmi struktúra és a rendi rétegződés

(The social structure and the order stratification)

Az előadás témája egy általános szociológiai elméletbe illeszkedik, de bizonyos mértékig abból kiemelve is érthető. Az előadásban egy adott egyén vagy csoport társadalmi helyzetének a társadalmi viszonyok hálózatában elfoglalt helyét nevezem. Megkülönböztetem a társadalmi helyzet két összetevőjét: (1) az érdekviszonyok hálózatában elfoglalt helyzetet és (2) az erőviszonyok szerinti társadalmi helyzetet. Társadalmi állapotnak nevezem általában az érdekérvényesítés mértékének egyenlőtlenségi rendszerében elfoglalt helyet.

---

⁹⁵ TNS Hungary

⁹⁶ Miskolci Egyetem